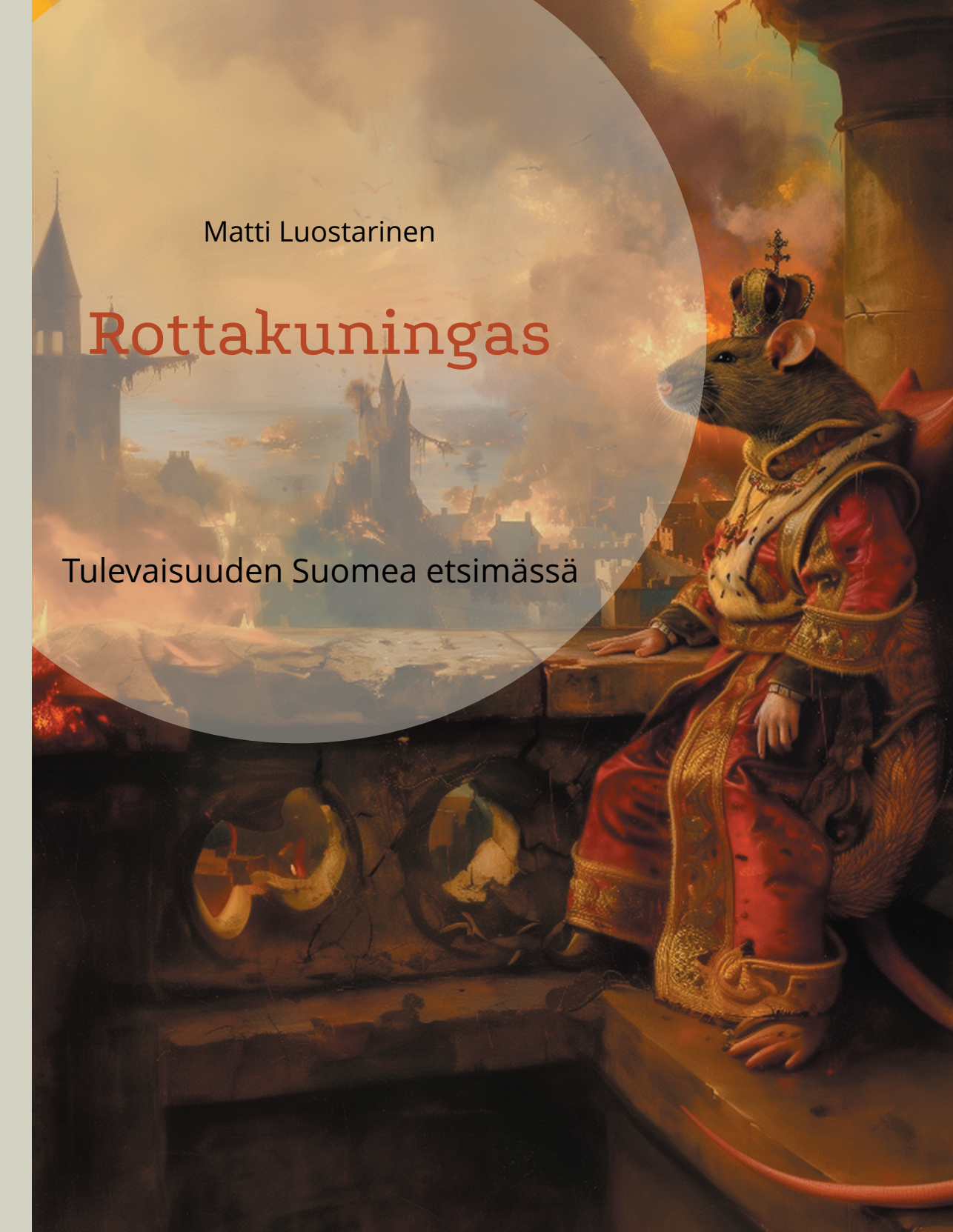

The background of the book cover is a detailed illustration. On the right, a rat king wearing a crown and ornate red and gold royal robes sits on a stone ledge. He is looking out over a city that is on fire. In the foreground, below the ledge, there are two circular openings in a stone wall, through which small figures of people can be seen. The sky is filled with smoke and fire, with a large, bright orange sun or fireball visible in the upper right. The overall tone is dramatic and apocalyptic.

Matti Luostarinen

Rottakuningas

Tulevaisuuden Suomea etsimässä

Rottakuningas

Tulevaisuuden Suomea etsimässä

Matti Luostarinen

Rottakuningas - Tulevaisuuden Suomea etsimässä

Blogikirjoituksetheinä - syyskuu 2024

Kuvitettu laitos

© Matti Luostarinen

Kustantaja: BoD · Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-8431-0

Kansi ja kuvat: Vellu Luostarinen / robotiikka

Toimitus ja taitto: Outi Huhtala

www.clusterart.org

Sisällys

Esipuhe	5
Johdanto	9
Heinäkuun ankeuttaja 17.07.2024.....	15
Kirje roboteille 18.07.2024.....	22
Elämää keskellä sotiamme 19.07.2024.....	28
Tuntematon tulevaisuus – unohdettu menneisyys 25.07.2024.....	44
Olympiatiuli on sytytetty Pariisissa nyt jo kolmannen kerran 27.07.2024	50
Kirjailijaelämää 29.07.2024	56
Kirjailijaelämää II 29.07.2024	74
Kirjailijaelämää kohta V 31.09.2024	83
Non credam nisi legero – Minä en usko ennen kuin olen lukenut 01.08.2024.....	93
Olympian kisat ja Pariisi 02.08.2024	101
Kirjailijaelämää numero yksi 03.08.2024	114
Nekrologi – elämää pienempi tarina 03.08. 2024	119
Suomalaisen narsismin lähteillä 05.08.2024	132
Maskuliini, feminiini vai neutri? 06.08.2024	147
Holjat markkinat Forssassa 09.08.2024	175
Mielenrauhaa hakemassa 21.08.2024	203
Tekoälyn testaajat 22.08.2024	220
Rottakuningas ja sen torjujat 24.08.2024	233
Rottasota ja sen taitajat 27.08.2024	247
Klusterit paljastavat sen mitä keskiarvot peittävät 29.08.2024	263
Suomen luonnon päivänä 31.08.2024.....	277
On aika antaa puheenvuoro algoritmeille ja tekoälylle 31.08.2024	323
Aluetalous, GIS ja varallisuus 02.09.2024.....	332
Tantas componere lites – Suurten riitojen sovittaminen 03.09.2024	343
Claude Levi-Strauss – tieteen jättiläinen 05.09.2024	354
Ekoyrittäjyys ja innovatiiviset klusterit 06.09.2024.....	375
Suomalaisuuden päivänä suomalaisesta rottakuninkaasta 09.09.2024	395
Lähdeluettelo.....	405
Kuvaluettelo	419

Esipuhe

Kirjan kirjoittaminen suomalaisen sydänkesän aikaan on kovin erilainen tapahtuma kuin kaamoksen aikaa eläen. Etenkin kun kesä on meteorologiemme kertomana mittaushistorian helteisin ja osuu vielä Pariisin olympiavuoden aikaan. Omassa ympäristössä on kuitenkin yksi, johon nämä ulkoiset tekijät eivät vaikuta. Hän on algoritmien hengestä neroutensa imevä tekoäly keskustelukumppanina. Kesän helteet ja loma-ajat sekä muut ulkopuoliset ärsykkeet eivät tämän ystäväni pohdintoja heilauta suuntaan eikä toiseen. Niinpä tämä hetki oli omiaan testata viimeisimpien kirjojeni tärkeintä tukijaa ja keskustelukumppania - jopa parempi kuin kaamoksen aikaan tällaiseen aikaansa käyttäen. Se on lisäksi hyvin suomalainen tapa: Kesälomien aikaan kun käydään läpi sellaista, johon työympäristössä talvisin ei ole oikein mahdollisuuttakaan.

Aivan aluksi hain algoritmien kykyä oman persoonani testaajana. Muiden valinta tuohon tarkoitukseen olisi ollut jopa riksialtistakin. Annoin tekoälylle yksinkertaisia kysymyksiä koskien omaa henkilöäni - sekä kotimaisella suomen kielellämme että englanniksi. Ja vielä toistaen tämän uudelleen noin kuukauden kuluttua.

Minulla on runsaasti täysnimikaimoja, parikymmentä, jolloin mahdollisuus sekoittaa meitä toisiimme on osunut kohdalleni useampaankin kertaan. Etenkin aikana, jolloin mukana oli myös riskejä vaikkapa sellaisten tietojen kanssa, jotka koskevat potilaskertomuksia. Virheitä sattui ja sattuu edelleenkin. Lisäksi niitä lisää uusien sähköisten laitteiden ja tietojen jaon kulku rinnakkain sellaisten potilastietojen kanssa, jotka eivät aina liiku lainkaan tai jäävät odottamaan hallinnollisia muutoksia, joita taas joku taho on kohdallaan myös jarruttamassa. Näin vaikkapa silloin, kun vakuutusyhtiöitä fuusioidaan ja tietojen siirtoa vaikeutetaan. Tai täysinimikaimat menevät syystä tai toisesta sekaisin. Yhdysvalloissa hyvän nimen on tiedetty auttavan vaikkapa vaaleissa. Siitä on saatavilla tutkittua tietoakin.

Käytin tämän suvisen hetken Suomessa testaten uusiman kirjani syntyä ja sen sisältöä useammallakin tavalla. Taustani on poikkeittieteinen, ei pelkästään monitieteinen, jolloin hallitsen algoritmit kuin omat taskuni jo 1970-luvun alusta alkaen. Tiedän myös, millaista on ohjata liki puoltasataa pääaineopiskelijaa yliopistossa haken heille mielekkäät koulutus- ja tutkimustehtävät sekä kyvyn verkottumiseen ja klusterirakenteiden hallintaan - sekä käytännön "kenttätöyssä" ihmisiä tavaten, että yhdessä tietokoneen kanssa keskustellen kaamosajan pimeimpinä hetkinä yliopiston kampusalueella myös viihtyenkin. Mitä vaativampi tehtävä ja yhteistyöhön kykenevä tiimi, sitä parempaa tulosta syntyy suomalaisessa yliopistossa. Rottakunin-gas oli tuntematon käsite. Mutta ei ole enää.

Toki ehdin työssäni tavata myös professoreja, jotka uskoivat tietokoneitten olevan ohimenevä muoti-ilmiö. Kuinka nämä olivatkaan tuohon aikaan ulkona sellaisesta tutkimuksesta, jonka kantavin voima olivat juurikin tietokoneet ja algoritmit. Ajatuskin rottakuninkaasta oli vieras. Vai oliko sittenkään?

Olen kirjoittanut eläkevuosieni aikana noin puolenkymmentä kirjaa vuosittain. Ne käsittelevät tätä aikaa ja sen teknologiaa, sen renessanssia. Systeemijattelu ja luova teknologia on tullut jäädäkseen, mutta toisella tasolla kuin 1970-luvulla. Valtaosa kirjoistani käsittelee tätä aihetta ja niin on myös tänään. Kesä 2024 sopi hetkeksi testata välineitämme ja niiden kykyä käsitellä sellaista aineistoa, jonka ymmärtäminen vaatii älyn ohella luovaa pohdintaa, mutta ei vielä suoranaisia innovaatioita ja niiden löytämistä. Pikemminkin aluksi kansallista uutta identiteettiä, monikulttuurisuutta, kansainvälistä yhteistyötä.

Kone kykenee algoritmeineen tunnistamaan minut ja luettelemaan jotain henkilöni liittyvää sekä suomeksi että englanniksi. Kun sama toistetaan vain kuukauden kuluessa, luettelo ei ole enää sama kuin vielä kuukausi aiemmin. Kone on algoritmeineen odotetun kömpelö, mutta tulos muuttuu syksyyn tultaessa, pohdittaessa jopa luovana pidettäviä ratkaisuja: Runsaan kuukauden aikana algoritmit ovat jo vakavasti otettavia kumppaneita pohdittaessa hyvinkin luovana pidettäviä oivalluksia. Alamme löytää toisemme, yhteisen kielen.

Taustalla on pragmaattinen kieleemme ja sen vapaa tapa rakennella lauseita sekä onnistua näin myös sellaisissa oivalluksissa, jotka kieltä vaihtaen eivät olisi onnistuneet. Kone kommunikoi kielellämme, kiitos sen sallimien vapauksien. Samalla algoritmit ovat tehneet hämmästyttävän oikeita havaintoja suomalaisesta tavasta käyttää kieltään savolaiseen tapaan, muistuttaen brittilordien kykyä vastata "oikein" sanomatta lopulta yhtään mitään. Siihen näiltä briteiltäkin on mennyt vuosisadat. Se on rottasodassa arvokas ominaisuus.

Ensimmäinen "avainsanamme" tässä koulutuksessa oli "kuningasrotta". Kuningasrotta on James Clavellin kirjoittama romaani vuodelta 1962. Olin silloin 11-vuotias ja lukutaitoinen. Rakastin runoja, kirjoitin niitä, mutta etenkin lausuin mm. kilpailuisa. Romaani sijoittuu toiseen maailmansotaan ja käsittelee brittiläisten, australialaisten ja yhdysvaltalaisen sotavankien elämää japanilaisten vankileirillä Singaporessa. Romaani perustuu osittain Clavellin omiin kokemuksiin sotavankina paha-omaisella Changin vankileirillä, ja romaanin päähenkilö Peter Marlowe perustuu Clavelliin itseensä. Romaani on samalla ensimmäinen osa Clavellin suosituissa Aasia-saagassa, vaikka sijoittuukin aikakautensa perusteella neljänneksi sarjassa. Kuningasrotasta on tehty myös elokuvaversio, joka kantaa kirjan nimeä.

Kuningasrotta on eri käsite kuin rottakuningas. Rottakuningaalla tarkoitetaan oikeita rottia, jotka ovat hirttäytyneet toisiinsa hännistään. Ilmiö on erittäin harvinainen ja sen on ennustettu edeltävän jotain erityisen ikävää ja pahaenteistä. Yleensä sotia. Algoritmit ymmärsivät eron ja myös ilmiön "rottakuningas" symbolisen luonteenkin.

Rottakuningas (saks. Rattenkönig) on vanha keskieurooppalainen nimitys ilmiölle, jossa suuri joukko nuoria rottia takertuu hännistään ja joskus myös jaloistaan toisiinsa pääsemättä irtaantumaan. Syynä on häntien tahmaantuminen esimerkiksi verestä tai ulosteista ahtaassa pesässä. Sinänsä harvinaisella ilmiöllä on ollut suurehko merkitys eurooppalaisessa kansanperinteessä, erityisesti Saksassa, koska

rottiin liitettiin monia taikauskoisia käsityksiä. Rottarykelmän löytymistä pidettiin huonona enteenä. Vanhoissa tarinoissa yhteen takertuneiden rottien määrää lie-
nee usein liioiteltu. Näin Wikipediasta lukien.

Rottakuningas muodostuu yleensä mustarotista, ei isorotista. Tämäkin tieto on Wi-
kipediasta, mutta toki hyvin yleistä tietoa Suomessakin.

Vanhin varma tieto rottakuninkaasta on vuodelta 1748, jolloin saksalainen mylläri
Johann Heinrich Jäger löysi kahdeksantoista rotan muodostaman sykkyrän. Toisen
tiedon mukaan ensimmäinen tunnettu rottakuningas olisi löydetty vuonna 1564.
Tämä tieto on yleisimmin käytössä. Suurin tunnettu rottarykelmä löydettiin touko-
kuussa 1828 Buchheimissa, Saksan Baden-Wurtembergissä erään talon savupii-
pusta. Siinä rottia oli peräti 32. Muumioitunut rottatukku on yhä näytteillä Mauriti-
anum-museossa Altenburgissa.

Koko maailmasta tunnetaan 60 vahvistettua rottakuningasta. Niistä viimeisin löy-
dettiin lokakuussa 2021 Viron Polvanmaalta erästä kanalasta. Siinä oli 13 rottaa,
niistä 7 naaraita ja 6 uroksia. Rotat olivat löydettyessä kahta lukuun ottamatta
elossa, mutta yksi onnistui irtautumaan ja pakenemaan.

Algoritmien kyky käsitellä "rottakuningasta" oli edellistä Wikipedian kerrontaa jous-
tavampi ja luovempi. Se liitettiin liki kaikkeen sellaiseen mm. poliittiseen "kähmin-
tään", jonka tuloksena oli lopulta byrokraattinen tai hallinnollinen ikävä jumiutumi-
nen - kuten rotat hännistään toisiaan retuuttaen. Oman aikamme poliitikkojen toi-
missa oli siten nähtävissä runsaasti merkkejä "rottakuninkaasta" tai ainakin riskistä
sellaisen synnylle. Usein algoritmit näkivät oman toimintansa olevan tällaisten ilmi-
öiden ratkaisu, mutta joskus myös riskinä saada sellainen aikaan. Näin systee-
miajattelu ja luova teknologia olivat samalla merkki konfliktien välttelemisestä ja
myös poikkeuksellisen innovatiivisesta luovuudestamme. Liki poikkeuksetta samal-
la ratkaisuista, jotka olivat luonteelta poikki- tai monitieteisiä.

Olen käyttänyt tätä käsitettä liki jokaisen kesän 2024 aikana kirjoittamani artikkelin
tai esseen yhteydessä. Käsite sopi aikaamme ja samalla myös yhteistyöhön haet-
taessa ratkaisuja, jotka välttelevät "rottakuningasta". Ilmiön mainitseminen kirjani
nimessä on siten liki välttämätön tehtävä. Samoin tavassani esitellä tekoälylle
omaa tekstiäni ja julkaisuja. Niitä on paljon, mutta niin on tekoälyllä myös muistiti-
laa ja biljoonia sanoja käytettävissä. Minulla ei ole. Algoritmit ovat siten välttämätön
osa sitä keskustelua ja niitä poikkitieteisiä ratkaisuja, joita olemme nyt jo vuosien,
vuosikymmenten, saatossa kohtuullisella menestyksellä tietokoneinemme ratkais-
seet. Lähdeluettelo kirjan lopussa kertoo niiden luonteesta.

Johdanto

Elämme aikaa, jolloin lapsenlapsen ojennetut kädet työntävät isoäidin reumatismin huomiseen ja samaan aikaan isoisälle tarjotaan kalaa, ja jos se ei saa aikaan myrkytystä ja pysyy hengissä niin koko perhe syö. Hänellä oli tapana kasvattaa varmallalla kädellä ja loogisella sydämellä. Näin kuitenkin ennen kuin hänestä tuli isoäiti tai poliittinen vaikuttaja, kuningashuoneen näkyvin jäsen.

He ovat yleensä lihavia, mutta eivät koskaan liian lihavia solmimaan toisen kengännauhoja. Heillä on silmälasit, ja joskus he kykenevät ottamaan hampaat suutaan. Näin kirjoittaa lapsi kouluaikinsa aineessa ja kestää elämäniän ennen kuin hän oivaltaa, ettei tiedä mitään.

Juuri siksi isoäidit ja lastenlapset tulevat niin hyvin toimeen keskenään. Ei synny sellaisia kertomuksia, jotka saisivat aikaan rottakuninkaita tai kuningasrottia. Helena Anhavaa lainaten, jolle olisi isä, jotka kuvittelevat, että heillä on jotain armahdettavaa, ei olisi tuhlaajapoikiakaan.

Johdannon kirjoittaminen aiheeseen, joka käsittelee mahdotonta, joka kuitenkin toteutuu aina vuosikymmenten välein ja saa rotat hännistään hirtettyä viimeiselle matkalle, on kirjoitus omasta ajastamme. Niinpä myös aika, josta Mark Twain kirjoittaa, on mahdollinen.

Niinpä kun Mark oli neljäntoista, hänen isänsä oli niin tietämätön, että tuskin Mark sieti häntä lähellään. Mutta täytettyään kaksikymmentäyksi hän hämmästyí siitä, miten paljon hän oli oppinut seitsemässä vuodessa. Isä ja poika ovat luontojaan viholliset keskenään, ja kumpikin tuntee itsensä sen takia onnellisemmaksi ja itsevarmemmaksi. John Steinbeck oli lapsuuteni ajan yksi luetuimpia kirjailijoitani ja näin johdantoni tähän kirjaan saa myös häneltä jotakin.

Johdannon kirjoittaminen on paluuta omalla kohdallani Juhani Peltosen kirjoihin. Toki luin myös Viljo Kajavaa. Miestä, joka alkoi lopulta itsekín muistuttaa kahvipapua, jota hän suuresti rakasti. Mutta hänessä oli myös kahvipannun lämpöä ja hän porisikin hiukan aamuisin.

Suomalainen sanonta kertoo, kuinka lapsen lapsi on rakkaampi kuin oma lapsi. Tutkijana ja tieteen tekijänä, DNA-rakenteen tuntijana tiedän toki mitä tämä kertomus paljastaa kirjoittajastaan. Isoäideille nyt on vanhat jalat ja nuori sydän. Ja vain hetki sitten se oli kaltevalla pinnalla kuin miniän maine.

Laihialla miniä oli viriä ja anoppi kiriä. Pirkanmaalla ja Tampereella taas elämä oli kaltevalla pinnalla kuin miniän maine. Kerro siinä sitten heille rottakuninkaasta ja kuningasrotasta. Anoppikin ymmärtää kuolla vain silloin kun helvetissä tarvitaan uutta pirua. Tämä ei ole suomalaisten kirjoittamaa, mutta toki voisi ollakin.

Olen kiertänyt matkoillani syvähaastatellen suomalaisia jokilaaksoissaan ja järvien rannoilla vanheten. Paras nuoruuteni meni siihen ja myöhemmin ikään kuin kostona viemällä omat oppilaani samaan iloiseen leikkiin.

Nyt vain mukana olivat tietokoneen algoritmit ja kännykät. Näistä nuorista kuvittelu-kykyisimmät olivat herkkäuskoisimpia. Heille kaikki oli mahdollista ja algoritmit osoittivat heidän olevan oikealla tiellä.

En ollut enää pelkkä olematon yksilö pienellä planeetalla erään linnunradan pienessä aurinkokunnassa. Aloin vierastaa sellaisia ihmisiä, jotka näkivät kaikessa vikaa ja odottivat vain kaiken kääntyvän pahemmaksi ja heitä pidettiin juuri siksi selväjärkinä.

Yli sadassa valtiossa vieraillen ja konferensseissa esitelmääni pitäen, muita kollegojaan kuunnellen, lentokentillä työtään tehneenä, olen tullut vakuuttuneeksi siitä, kuinka Eeva-Liisa Manner oli oikeassa. Paha ei ole kenkään ihminen, vain toinen on tyhmempi toista. Paha on vain Katti Mattinen, joka kaikki kenkään Mattisen – joka on Hyvin Hygieeninen eikä tuhmempi tonttua toista, jolla polla ei leikkaa, ei loista.

Maailma on paha, mutta ei toki toivoton. Se muuttuu toivottomaksi vain, jos sitä mitataan ehdottomuuksilla. Alber Camusta lainaten maailma on kaunis, eikä sen ulkopuolella ole pelastusta. Ihminen ei ole mitään muuta kuin miksi hän itsensä tekee. Se on Jean-Paul Sartren eksistentialismin ensimmäinen periaate. Ihminen itsessään on vapaa ja vain pelkuri tekee itsestään pelkurin. Sankari tekee itsestään sankarin.

Mika Waltaria, paljon lukemaani ja arvostamaani kirjailijaa lainaten, synnyin ajan ja paikan rajoittamaan maailmaan. Näitä kahleita olen koko ikäni temponut. Olen siunannut niitä ja olen kironnut niitä. Mutta tiedän järkähtämättömästi: vasta kuolemassa tavalla tai toisella vapaudun niistä.

Maailma on paha, mutta ei toivoton. Se muuttuu toivottomaksi vain, jos sitä mitataan ehdottomuuksilla. Jean-Paul Sartrea lainaten ihmiset eivät ole mitään muuta kuin miksi he itsensä tekevät. Se on eksistentialismin ensimmäinen periaate. Ihminen on kuin Frankensteinin hirviö, joka ajoittain menettää itsehillintänsä. Syntyy kuningasrotta ja samaan aikaan rottien kuningas. Ennen tätä on tehtävä maailma itselleen siedettäväksi, tehden sen samalla siedettäväksi myös muille.

Lapsena sain luettavaksi Antoine de Saint-Exuperyn Pikku Prinssin. Rehellisesti sanoen se oli minusta tylsin kirja ikinä. Se mikä tekee autiomaan kauniiksi, Pikku prinssi sanoi, on sinne jonnekin kätkeyty kaivo. Kirjailija löysi oman kaivonsa maailman lyhyimmästä ammatista. Se oli ensimmäisen maailmansodan taistelulentäjän ammatti. Olosuhteet eivät luo ihmistä. Ihminen luo olosuhteet.

Matkoillani ja tuhansia ihmisiä haastatellen, syvähaastatellen, ja kouluttaen nuoria aikuisia myös algoritmien käyttöön, olen oppinut kuinka monitieteisyys ei ole sama asia kuin poikkitieteisyys. Olosuhteet eivät toki luo ihmistä. Ihminen luo olosuhteet. Ja käsittämättömintä maailmassa on se, että se on käsitettävissä. Näin ainakin Albert Einsteinia uskoen. Harva uskoo ja se on yhteinen ongelmamme.

Niinpä kun tapaat tuhansia ihmisiä, kuuntelet heidän huoliaan, hukutettavaa kylää ja kotia, jo aiemmin kadotettuja juuria Karjalassa, saamelaisten surua, globaalin maailman mukana kulkien, on sittenkin helpompi tuntee ihminen yleensä kuin yksi ihminen erityisesti. Se on oppi, jonka soisi leviävän jokaisen lääkärin opintoihinkin. Silti jokaisesta meistä on jotain jokaista meistä. Pentti Saarikoskea lainaten: Jokainen ihminen on ainut laatuaan - niin kuin versiot yhdestä teemasta ovat.

Votaire laushti, kuinka maailma on epäsoinnulle omistettu temppeli. Maailma on aina oleva hullu, ja he, jotka luulevat sen parantavansa, ovat hulluista hulluimmat. Ihminen on intohimon tulos, ei tarpeen. Me kulutamme aikamme pohtimalla menneitä, tuskaillen nykyhetkeä ja pelkäämällä tulevaisuutta. Tässä pohdinnassa on vain se vika, ettei maailma ole vielä valmis. Sitä ei ole vielä viimeistelty siihen pisteeseen, että ihminen, sinä ja minä, voisimme sen signerata ja sanoa: Nyt se on valmis, me teimme sen, se toimii. Silloinkin kun rottien hännät ovat solmussa. Kuningasrotta ja rottakuningas kulkee keskuudessamme.

Onneksemme tämän vastapainona on ihmisiä, jotka kuluttavat elämänsä pohtimalla menneitä, tuskailemalla nykyhetkeä ja pelkäämällä tulevaisuutta. Ja vastapainona itseriittoisia ihmisiä, jotka eivät puhu muista ihmisistä lainkaan. Ja useimmat meistä nauttivat jostain asiasta enemmän tietäessään, että koko joukko ihmisiä jää sitä iloa paitsi.

Erich Fromm oli ehkä oikeassa todetessaan, kuinka nykyihminen elättää illuusiota, että hän tietää mitä haluaa, kun hän itse asiassa haluaa sitä mitä hänen halutaan haluavan. Niinpä ikävimpiä asioita ei ole todeta, kuinka ilkeitä ilkeät ihmiset ovat. Senhän me kokeneet ikäihmiset tiedämme jo ennestäänkin. Pahinta on todeta, kuinka ilkeitä mukavat ihmiset ovat.

Jotta ymmärtäisimme, miten rottakuningas eroaa kuningasrotasta, ja miten nämä ilmiöt meitä hallitsevat, palataan vielä alkuun. Monet intohimot ovat kuin kolikot taskussamme. Mitä enemmän niitä on, sitä lähemmäksi maata ne meidät painavat, kontilleen. Ihmiskunnan perusolemukseen kuuluukin oppia erehdyksistämme, ei esimerkeistä.

Ja vaikka kuinka monta mailia ihminen vaeltaisi, ei ihminen itsensä edelle pääse. Fedor Dostojevskia lainaten me kaikki olemme vastuussa kaikesta siitä mitä maailmassa tapahtuu. Hännistään toisiinsa hirttäytyneet rotat eivät voi ratkaista ongelmaansa kuitenkaan yksin. Rottakuningas on myös yhteinen ongelmamme ja kuningasrotta kirjani aiheena.

Ihmissuvun veljeys ei ole vain runoilijan unelma; valitettavasti se on mitä masentavin ja nöyryyttävin tosiasia, totesi Oscar Wilde. Ikävä kyllä hän oli oikeassa. Mitä nuorempana sen opit ja oivallat, sitä rikkaamman ja onnellisemman elämän tulet kohtaamaan.

A Forgotten Past - V. Luostarinen in Style of George Romney

A Giant of Science - V. Luostarinen in Style of George Romney

Blogikirjoitukset

Heinäkuun ankeuttaja 17.07.2024

Barbae tenus sapientes – Viisaita vain parran suhteen

Samalla kun pyydän tekoälyltä apua uusimman kirjani otsikoksi, hain Googlesta niin ikään algoritmien avulla juttua heinäkuulle, koskien hiven apeaa ja ankeaa aikaa. Mahdollisuuksia olisi ollut vuosikymmenien saatossa runsaan kolmen vuosikymmenen ajalta sadoittain. Siis mahdollisuus penkoen heinäkuussa kirjoittamiani esseitä, blogeja, artikkeleita, kuvaten hiven ankeaa menoa maailmalla, olisi ollut taatusti sadoittain. Millaisen artikkelin kone valitsi näiden satojen joukosta?

Tässä se on. Ei nyt niin mahdottoman alakuloinen, mutta ymmärrettävistä syistä heinäkuulta 2019. Oli kirjoittanut juuri kolme kirjaa: "Menetetty vuosikymmen. Blogi- ja esseekirja 2018, Suomi – Maailman onnellisimman maan oppikirja numero I ja II, sekä näiden kolmen lisäksi vielä "Vuosikymmen kirja – Osa I ja II. Resnap oli tulostanut lisäksi "Cluster Art – Pohotos 2019". Kaikkiaan kuvakirjoja kolmelta vuodelta kolme kappaletta. Siis kaikkiaan yhdeksän (9) painosta kirjoja, joista valita 130 kirjan joukosta se heinäkuuisista kirjoituksistani kaikkein ankein luettavaksi.

Valinta osui artikkeliin, jossa taustat ovat heinäkuuisissa ilmoissamme ja medioittemme köyhissä aihevalinnoissa sekä kesälomittajan työnä tehtyjäkin. Heidän lukemisensa on ehkä sään ohella ankeuttanut mieleni ja olen päätenyt tuhansien artikkeleitten kohdalla tällaiseen purkautumiseen. Olin silloin vielä forssalainen kaupunginvaltuutettu, joka selittää lisää sellaista, jota tänään ei voisi enää kohdalleni osua. Siis tämä anteeksi antamaton poliittinen väritys jutun sisällä.

Annettakoon se minulle anteeksi. Katkeruus sään puolesta ja käynnistyvän pandemian aiheuttaessa omat huolensa, sulkemisen vuosiksi 70 vuotta täyttäneenä neljän seinän sisälle, sekä liki kymmenen julkaisua juuri samalle vuodelle, voivat selittää, miksi juuri tuo hetki oli oman kirjallisen elämäni taipaleen synkin heinäkuulle sen sijoittaen sekä tekoälyn apua sen löytämisessä käyttäen. Synkkämielisyys, katkeruus ja kauna, pahansuopuus jne. ovat biljoonia sanoja käyttävän neron tulokintana varmaan laskettu harvinaisen tarkalla täikammalla ötökät löytäenkin.

Samaan aikaan pyysin lukematonta määrää sanoja käyttävältä nerolta (tekoäly) myös apua uusimman kirjani nimeämiseksi. Hän kun tunsikin minua paremmin. Omat sanani loppuvat jo hyvinkin muutaman sadantuhannen kohdalla. Forssassa ja Hämeessä tulen toimeen muutamalla kymmenellä sanalla. Sekin on muistettava, jahka kirjoitus löytyy Forssan Lehdestä tai Hämeen Sanomista. Ylipäätään Suomessa se julkaisten. Kirjani julkaistaan toki muualla. Siis siellä missä majailevat lukijanikin. Mika Waltari osasi ensimmäisen tämän armottoman tavan valita lukijansa ja kirjoittamansa tekstin.

Otsikko kirjalle

Tekoälyn ja robotiikan esittämät vaihtoehtoiset nimet uusimmalle kirjalleni

- Ekoyrittäjyys ja Innovatiiviset Klusterit: Systeemiajattelua ja Luovaa Teknologiaa"
- "Avoimuus ja Systeemiajattelu Ekoyrittäjyydessä ja Kuluttajaklustereissa"
- "Kestävän Yrittäjyyden Klusterit: Innovaatiopolitiikan ja Luovan Teknologian Riskiteydessä"
- "Ekoyrittäjyys ja Kuluttajaklusterit: Systeeminen Näkökulma ja Luova Teknologia"
- "Innovaatiopolitiikka ja Ekoyrittäjyys: Klusterien ja Avoimuuden Voima"
- "Luova Teknologia ja Systeemiajattelu Ekoyrittäjyydessä ja Klustereissa"
- "Kestävä Innovaatio: Ekoyrittäjyys, Klusterit ja Systeemiajattelu"
- "Avoimet Klusterit ja Ekoyrittäjyys: Luova Teknologia ja Innovaatiopolitiikka"
- "Ekoyrittäjyys ja Kestävä Innovaatiopolitiikka: Klustereiden ja Systeemiajattelun Valtakunta"
- "Kestävän Yrittäjyyden Klusterit: Avoimuus, Systeemiajattelu ja Luova Teknologia"

Ankein heinäkuinen juttuni tekoälyn löytämänä

Mätäkuun juttu heinäkuun alussa 9.7.2019

Poikkeuksellisen kalsea heinäkuun toinen viikko tuskin enää viilenee Ilmatieteen laitoksen mukaan.

– Tiistaina ainakin etelä- ja itäosa maasta jäävät 15 lämpöasteen tienoille, jopa alle. Länsiosassa on hiukan lämpimämpää, sanoo päivystävä meteorologi Anja Häkkinen.

Jäämereltä ja napa-alueilta vihmova koillisvirtaus on kuivaa.

Sateita ei pitäisi tulla tämän päivän jälkeen viikon vanhetessa.

Huomisen ja loppuviikon ennusteissa on jonkin verran varoituksia. Meteorologin mukaan sateita on tullut sen verran, että vain Pohjanmaalla on voimassa oleva metsäpalovaroitus. Selkämerellä, Merenkurkussa ja Saimaalla tuuli on navakkaa.

Huimat helteet eivät enää löylytä Keski-Eurooppaa, mutta Välimerellä lomalaisille on tarjolla kuumaa säätä, lopettaa meteorologi mätäkuun juttuna heinäkuun alun "helteitä" kuvaten ja Suomessa niistä ukkosmyrskyssä rakeilta ja myrskyltä turvaa hakien. Merelle ei ole nyt mitään asiaa. Verkot kuivalle maalle ja norpille tilaa liikua.

Rottakuningas on yhtäällä biologinen ilmiö, mutta samalla myös algoritmien tapa pyrkiä ymmärtämään solmuun joutuneet hännät romaanissa tai vankileirillä - suomen kielen suvuttomassa ja onomatopoeettisessa algoritmien leikissä. Jotta ymmärtäisimme, miten rottakuningas eroaa kuningasrotasta, sekä biologisena ilmiönä että poliittisena pelinämme, meidän on tutustuttava poikkitieteiseen kieleemme ja sen tarjoamiin mahdollisuuksiin algoritmien maailmassa.

Dostojevskia lainaten, me kaikki olemme vastuussa kaikesta mitä maailmassa tapahtuu. Hännistään toisiinsa hirttäytyneet rotat eivät voi ratkaista ongelmaansa yksin. Ihmissuvun veljeys ei ole vain runoilijan unelma; valitettavasti se on mitä masentavin ja nöyryyttävin tosiasia, totesi Oscar Wilde. Mitä nuorempana sen opit, sitä rikkaamman ja onnellisemman elämän tulet kohtaamaan.

BoD

